

SESSION 2013

AGRÉGATION
CONCOURS INTERNE
ET CAER

Section : LETTRES CLASSIQUES

VERSION GRECQUE OU LATINE

Durée : 4 heures

*Version grecque : les dictionnaires grec-français Bailly, Georgin et Magnien-Lacroix sont autorisés.
Version latine : les dictionnaires latin-français Bornecque, Gaffiot, Goelzer et Quicherat sont autorisés.*

L'usage de tout ouvrage de référence, de tout autre dictionnaire et de tout matériel électronique (y compris la calculatrice) est rigoureusement interdit.

Les candidats doivent obligatoirement traduire la version qu'ils ont choisie lors de leur inscription.

Dans le cas où un(e) candidat(e) repère ce qui lui semble être une erreur d'énoncé, il (elle) le signale très lisiblement sur sa copie, propose la correction et poursuit l'épreuve en conséquence.

De même, si cela vous conduit à formuler une ou plusieurs hypothèses, il vous est demandé de la (ou les) mentionner explicitement.

NB : La copie que vous rendrez ne devra, conformément au principe d'anonymat, comporter aucun signe distinctif, tel que nom, signature, origine, etc. Si le travail qui vous est demandé comporte notamment la rédaction d'un projet ou d'une note, vous devrez impérativement vous abstenir de signer ou de l'identifier.

Tournez la page S.V.P.

VERSION GRECQUE

Un citoyen se défend d'être un oligarque

Ἐγὼ τοίνυν ἡγοῦμαι, ὅσοι μὲν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἄτιμοι ἦσαν ἢ τῶν ὄντων ἀπεστερημένοι ἢ ἄλλη τινὶ συμφορᾷ τοιαύτῃ κεκρημένοι, προσήκειν αὐτοῖς ἐτέρας ἐπιθυμεῖν πολιτείας, ἐλπίζοντας τὴν μεταβολὴν ὠφέλειάν τινα αὐτοῖς ἔσεσθαι · ὅσοι δὲ τὸν δῆμον πολλὰ κάγαθὰ εἰργασμένοι εἰσὶ, κακὸν δὲ μηδὲν πώποτε, ὀφείλεται δὲ αὐτοῖς χάριν κομίσασθαι παρ' ὑμῶν μᾶλλον ἢ δοῦναι δίκην τῶν πεπραγμένων, οὐκ ἄξιον τὰς κατὰ τούτων ἀποδέχεσθαι διαβολάς, οὐδ' ἐὰν πάντες οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες ὀλιγαρχικοὺς αὐτοὺς φάσκωσιν εἶναι.

Ἐμοὶ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὐτ' ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ συμφορὰ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ οὐδεμίᾳ πώποτε ἐγένετο, ἀνθ' ἧστίνος ἂν προθυμούμενος τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγῆναι ἐτέρων ἐπεθύμουν πραγμάτων. Τετρηράρχικά τε γὰρ πεντάκις, καὶ τετράκις νενουμάχηκα, καὶ εἰσφορὰς ἐν τῷ πολέμῳ πολλὰς εἰσενήνοχα, καὶ τᾶλλα λελητούργηκα οὐδενὸς χειρόν τῶν πολιτῶν. Καίτοι διὰ τοῦτο πλείω τῶν ὑπὸ τῆς πόλεως προσταττομένων ἔδαπανώμην, ἵνα καὶ βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζοίμην, καὶ εἴ πού μοι τις συμφορὰ γένοιτο, ἄμεινον ἀγωνιζοίμην. Ὡν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἀπάντων ἀπεστερούμην · οὐ γὰρ τοὺς τῷ πλήθει ἀγαθοῦ τινος αἰτίους γεγεννημένους χάριτος παρ' αὐτῶν ἠξίουں τυγχάνειν, ἀλλὰ τοὺς πλεῖστα κακὰ ὑμᾶς εἰργασμένους εἰς τὰς τιμὰς καθίστασαν, ὡς ταύτην παρ' ἡμῶν πίστιν εἰληφότες. Ἄ χρῆ πάντας ἐνθυμουμένους μὴ τοῖς τούτων λόγοις πιστεύειν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν ἃ ἐκάστῳ τυγχάνει πεπραγμένα. Ἐγὼ γάρ, ὦ ἄνδρες δικασταί, οὔτε τῶν τετρακοσίων ἐγενόμην · ἢ τῶν κατηγορῶν ὁ βουλόμενος παρελθὼν ἐλεγξάτω · οὐ τοίνυν οὐδ' ἐπειδὴ οἱ τριάκοντα κατέστησαν, οὐδεὶς με ἀποδείξει οὔτε βουλευσάντα οὔτε ἀρχὴν οὐδεμίαν ἄρξαντα. Καίτοι εἰ μὲν ἐξόν μοι ἄρχειν μὴ ἐβουλόμην, ὑφ' ὑμῶν νυνὶ τιμᾶσθαι δίκαιός εἰμι · εἰ δὲ οἱ τότε δυνάμενοι μὴ ἠξίουں μοι μεταδιδόναι τῶν πραγμάτων, πῶς ἂν φανερότερον ἢ οὕτως ψευδομένους ἀποδείξαιμι τοὺς κατηγοροὺς ;

VERSION LATINE

Le début de l'expédition des Argonautes

Peliaco quondam prognatae uertice pinus
dicuntur liquidas Neptuni nasse per undas
Phasidos ad fluctus et fines Aeetaeos,
cum lecti iuuenes, Argiuae robora pubis,
auratam optantes Colchis auertere pellem 5
ausi sunt uada salsa cita decurrere puppi,
caerula uerrentes abiegnis aequora palmis.
Diu quibus retinens in summis urbibus arces
ipsa leui fecit uolitantem flamine currum,
pineae coniungens inflexae texta carinae. 10
Illa rudem cursu prima imbuit Amphitriten.
Quae simul ac rostro uentosum proscidit aequor
tortaque remigio spumis incanuit unda,
emersere freti candenti e gurgite uultus
aequoreae monstrum Nereides admirantes. 15
Illa atque haud alia uiderunt luce marinas
mortales oculis nudato corpore Nymphas
nutricum tenus exstantes e gurgite cano.
Tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,
tum Thetis humanos non despexit hymenaeos, 20
tum Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit.
O nimis optato saeculorum tempore nati
heroes, saluete, deum genus ! o bona matrum
progenies, saluete iterum...
Vos ego saepe, meo uos carmine compellabo, 25
teque adeo eximie taedis felicibus aucte,
Thessaliae columen, Peleu, cui Iuppiter ipse,
ipse suos diuum genitor concessit amores ;
tene Thetis tenuit pulcerrima Nereine ?
Tene suam Tethys concessit ducere neptem 30
Oceanusque, mari totum qui amplectitur orbem ?
Quae simul optatae finito tempore luces
aduenere, domum conuentu tota frequentat
Thessalia, oppletur laetanti regia coetu ;
dona ferunt prae se, declarant gaudia uultu. 35
Deseritur Cieros, linqunt Pthiotica Tempe
Crannonisque domos ac moenia Larisaea,
Pharsalum coeunt, Pharsalia tecta frequentant.
Rura colit nemo, mollescunt colla iuuenis,
non humilis curuis purgatur uinea rastris, 40
non glebam pronu conuellit uomere taurus.